

Ane-Mette, hans Kone, var pæn af Skikkelse og dertil et godhjertet lille Menneske og en dygtig Husholderske. Man skulde tro, at hun nok kunde gøre en omløbende Svend lysten efter et Hjem Mag og Hygge. Stue og Smedje laa Side om Side; der var kun en tynd Væg imellem. Men mange Gange lod Søren den store Forhammer tordne bare for at overdøve Skraalet af den lille Menneskeunge, der havde lagt sig i Vejen for ham.

Ane-Mette begreb ikke Aarsagen til disse Udbrud af Vildskab, som hvert Øjeblik fyldte Huset med Uvej. I sin Enfoldighed tænkte hun, at de kunde stamme fra en Sygdom i Hovedet, som

kom med visse Vinde ligesom Flyvegigt. Søren kunde til andre Tider sidde saa kønt med den lille Kresten paa sit Knæ og være helt forgabet i hans smaa Hænder og Fødder.

Aaret efter laa der en Dag et Par fuldvægtige Tvillinger i Vuggen, og det Syn gjorde Søren stum af Skræk. I denne ubegærede Gavmildhed saa han et Tegn fra oven. En Befaling. Den var som Guds egenhændige Besegling af hans Vanskabne. Han anede nu, at han var Livsfange. Her i Enslev skulde hans Dage gaa hen i Trældom, indtil man bar ham ud paa Kirkegaarden.

Hans Væsen forandredes fra den Dag. Han lukkede sig inde i sig selv og blev stille. Barn-

domshjemmet i Thy nævnede han aldrig mere. Han taalte ikke at tænke paa, at hans Forældre og Søskende maaske endnu sad og ventede, at han en Dag skulde vende tilbage som en Eventyrprins.

Naar Ane-Mette efter Fyraften kom ned i Smedjen for at kalde ham ind til Nadveren, fandt hun ham undertiden siddende i Tanker med Haanden under Kinden henne paa Kulkassen.

„Hvad er der dog i Vejen med dig, bette Søren," kunde hun da spørge, og lagde Armen kærligt om hans Hals.

Han plejede at sige, at han havde Tandværk. Og netop saadan saa han ogsaa ud. (Fortsættes.)

STEMNINGER OG TILSTANDE

SÆSONEN I: BRIDGE

DEN er en Samfundsulykke. Hvis den faar Lov til at brede sig blot nogle faa Aar endnu, vil de Samfundslag, hvor den hersker, synke ned i en Tilstand, hvis Virkninger vanskeligt kan overdrives. Hvad er det, som sker? Aften efter Aften sidder Kvinder og Mænd i denne By omkring Spillebordene, ivrigt optagne af at spille Kort, uimodtagelige for alt andet. Der dannes smaa Kredse, som kan alarmes med hurtigst mulige Varsel, og naar disse smaa Kredse samles til større Selskaber, indretter de sig uvilkaarligt paa samme Vis. Det er Mennesker, hvis Arbejde ikke lægger et saadant Beslag paa dem, at de ikke har Tid til at dyrke andre Interesser ved Siden af, det er Folk, som har Raad til at beskæftige sig med det, som ligger udenfor den jævne Hverdag. De kan følge Litteraturens, Videnskabens og Kunstens Udvikling, de kan besøge Teatre og Koncerter, de kan danne og udvikle sig. De spiller Bridge. De ældre smitter de yngre. Bridgen rammer alle Aldersklasser. Naar der ikke er andre at faa fat i, spiller Forældrene Bridge med deres Børn. Men der er saa godt som altid andre.

Her overdrives ikke. Selskabslivet er ødelagt deraf. Det kan være udviklende og opmuntrende at gaa i Selskab. Man træffer Folk med forskellige Synspunkter, man diskuterer og debatterer. Paa den Maade dannes uvilkaarligt aandelige Centre, hvorfra Paavirkninger udgaar. Der skabes et Publikum og en offentlig Mening. Der dannes et Grundlag for Bedømmelsen af Mennesker og Begivenheder, saaledes at ikke de betalte Døgnets Røster og den højest vrælende Reklame faar det sidste Ord. Man opmuntres til at se en Sag fra forskellige Sider, en virkelig, munter og dog alvorlig ført Debat om Emner, der betyder noget, gør Sindet rigt og oplagt, man vender forfrisket tilbage til den Ensomhed, der er alle voksne og ansvarlige Menneskers Helligdom. Virkningerne af et saadant Samliv spredes overalt: i Tonen i det offentlige Liv, i Tonen i det private, i Litteratur og Teater og Kunst. Det vilde ikke være Lejebibliotekerne, nogle Direktører uden kunstneriske Aspirationer, nogle Rigmænd uden Vejledning, der afgjorde hvad en By som København skal læse og se. Der vilde eksistere en Bedømmelse bag Døgnets og en Magt, som bar det værdifulde oppe. Og det offentlige Livs Mænd vilde føle Forargelsens Kulde omkring sig, hvis deres Ord og Handlinger

kom under det Niveau, som de, der ejer Sans for Velanstændigheden, fandt passende.

Nu spilles der Bridge. Først megen Mad, saa Bridge og Whisky. Der er stille i Stuerne. Man hører Kortene falde paa Bordet, af og til et Skændemaal. Spillet fanger. Man gaar sent hjem, vaagner den næste Dag tungt. Begynder forfra om Aftenen. Det kalder man Selskabelighed i de Kredse i København, hvorfra der engang udgik aandeligt Liv.

Spillet fanger. Det er ikke blot Interesserne, det gaar ud over. Det sætter ogsaa sit Præg paa Karakteren. Spillelidenskabens udbreder sig med alle sine Symptomer. Hasard er der altid spillet, nu hører det til god Tone selv i de saakaldte højeste Kredse. Og den jammerlige Ting, der

kaldes Spillegæld, omgives med den største Højtidelighed.

Naar en Mand, der ikke har Raad dertil, en Aften har tabt store Summer, anser han sig for forpligtet ved sin „Ære" til at betale dem, selv om han ikke kan skaffe dem uden at ydmyge sig eller indvikle sig i tvivlsomme Transaktioner.

Mens derimod Æreløsheden er paa deres Side, der satte Spillet igang og fik ham med. Det er vitterligt, at unge Mænd har givet sig til at spille i højfine Huse, fordi det vilde være stødende mod „god Tone", hvis de sagde Nej. Men der er ingen som siger, at den Rigmand, der lægger Bank i sit Hjem for Gæster, hvis Formuestilstand han ikke kender nøje, er en Tølper — hvad enten saa Gæsterne taber eller vinder.

Ved Spillebordene er det ikke Folks bedste Egenskaber, der kommer frem. Alle kender disse Mennesker, der kan være yderst behagelige i det almindelige Liv, men som ved Spillebordet bliver gnavne, kommanderende, vigtige, selvgode. Ved de fleste Spillepartier skændes man. Mange kan ikke taale Spændingen. Der kommer noget listigt, lurende over dem. Folk, som ellers ikke vilde begaa noget lavt, kan lokkes til smaa Snyderier. Er det en slem Ting at kigge i Kortene? Det er en Lavhed, som efterhaanden kan undergrave Karakteren.

I disse Bridge-Kredse forrykkes Bedømmelsen af Mennesker. Der er lidenskabelige Spillere, der kommer sammen med Folk, som de i ingen Henseende respekterer, blot fordi de spiller godt Bridge. Det tages endda med i Bedømmelsen af et Menneske, om vedkommende er dygtig ved Bridge-Bordet. Men den, der i et Par Generationer har fulgt Livet ved Spillebordene, véd mangfoldige Eksempler paa, at Folk, som i alle andre Livets Forhold er ganske taabelige og uvidende, kan være glimrende Kortspillere. Kort-Evne er noget for sig. Det meste beror paa Rutine.

Nu begynder „Sæsonen". Det vil sige, at Byen samler sig for at skabe en Vinter, som kan føre Udviklingen i vort Samfund frem eller tilbage. Sommeren splitter, Vinteren samler. Vi staar foran dybt indgribende Begivenheder i Forholdet mellem Samfundsklasserne, stor Bevægelse i Arbejdsgiver- og Arbejderkredse, en Omformning af vort politiske Liv, og den Kamp mellem de mægtige materialistiske Kræfter og Sansen for Livets idealistiske Værdier, som mere og mere synes at føre til Nederlag for de sidste. Sæsonen er begyndt. De store Problemer er stillede.

Vil vi besvare dem med ét Ord — Bridge? * *

Det lider mod Skumring

Han læner sig træt til sin Spade og kaster et Blik paa den regnblanke Jord. Den var træls nok at orke i Vaartidens Torke;

men sin Høst fik han samlet i Lade med Halm til sin Ko og med Brød til sit Bord. Nu fik han de sidste af Stubbene vendt og sit Dagværk endt.

Men det mørknes, — det lider mod Skumring.

Der blinker et Skar i hans Øje fra en Eysning, der bryder en regnsvanger Sky. Det er Sommersols Minder, som glimter og svinder i Vest bag de kuplede Høje. Med brusende Vingeslag glider paany højt over hans Hoved en Trækfuglehar paa sin Sydlandsfærd. men det mørknes, — det lider mod Skumring.

Han læner sig træt til sin Spade og Solskæret kysser hans graahvide Haar. — Saa et Dagen runden, og Sommeren svunden og gulnet de frodige Blade. Og Hænderne foldes til Tak for i Daar. Maaske for den næste han Bud faar sendt og sit Dagværk endt. for det mørknes, — det lider mod Skumring.

A. J. Gejlager